

KM ภาควิชาการพยาบาลรากฐาน

ครั้งที่ 3/2560

Them: Innovation education strategies for nursing students

วันที่ 24 พฤษภาคม 2560 เวลา 11.30-12.30 น. ณ ห้อง 304

เรื่อง Nursing-effective teaching methods

ภาควิชาการพยาบาลรากฐานได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง “Nursing-effective teaching methods” โดยมีอาจารย์ที่ภาฯ แจ่มกระจ่าง ผู้นำกิจกรรม รองศาสตราจารย์พัสมณท์ คุ่มทวีพร เป็นคุณอำนวย และผู้ช่วยอาจารย์จิรวรรณ มาลา เป็นคุณลิขิต ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

ยุคศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย ทำให้ทุกคนต้องปรับตัวในการทำงานแบบใหม่ รวมทั้งพยาบาลต้องเรียนรู้ในการใช้วิธีการใหม่และหลากหลายในการเรียนการสอน นักศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องได้รับการเตรียมพร้อมสำหรับการปฏิบัติในศตวรรษที่ 21 โดยการศึกษาต้องมีทั้งภาคทฤษฎีที่เหมาะสม ภาคปฏิบัติในห้องทดลองและการปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จริง เพื่อให้เชื่อมโยงกับสภาพการณ์จริงให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากรายงานวิจัยของ วิภาดา คุณาวิกติกุล (2558) กล่าวว่า การเรียนรู้ในสาขาพยาบาลศาสตร์ ผู้สอนจำเป็นต้องตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เรียนให้เป็นบัณฑิตแห่งศตวรรษที่ 21 ตามเป้าหมายอย่างแท้จริง ผู้สอนต้องประเมินจากผู้เรียนในด้านความรู้พื้นฐาน คุณลักษณะความสามารถพิเศษและอื่นๆ การจัดกลุ่มผู้เรียน และนำมาวางแผนการสอนซึ่งอาจจะแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม มีการมอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าก่อนเข้าห้องเรียน การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยอาจจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flip class room) การสอนแบบให้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Based Learning) ซึ่งพบว่าในสาขาพยาบาลศาสตร์นั้นทำให้นักศึกษาพยาบาลได้พัฒนาตนเองและพัฒนากระบวนการคิด การใช้เทคโนโลยีอื่นๆ เช่น อีเลิร์นนิ่ง เฟสบุ๊ค อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนควรให้มีการติดต่อสื่อสารสองทางได้ตลอดเวลา นอกจากนี้หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักศึกษา เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย สัมมนา การแสดงบทบาทสมมติและสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้และการประเมินผล (พุลสุข เจนพานิชย์ วิสุทธิพันธ์ และคณะ, 2555)

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยรองศาสตราจารย์ ดร.นาเรรัตน์ จิตรมนตรี ได้จัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flip class room) ในวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ โดยมอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลและแนะนำแหล่งการเรียนรู้แล้วให้นักศึกษามานำเสนอภายในห้องเรียนและมีแบบฝึกหัดให้สอดคล้องกับเนื้อหาทำให้นักศึกษา active ไม่หลับ และคิดทบทวนเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น แต่ควรมีการสรุปประเด็นสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนเพื่อเพิ่มทักษะทาง psychomotor มีดังนี้คือ

1. Motivation การสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ ผู้สอนพูดโน้มน้าว ชักถามเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้

2. Demonstrations การสาธิตก่อนเริ่มปฏิบัติจะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย และเพิ่มทักษะ psychomotor skill

3. Physical Practice การฝึกปฏิบัติควรเริ่มจากง่ายไปยากและมีการฝึกซ้ำๆบ่อย จนกระทั่งเป็นทักษะ

4. Feedback/Knowledge of Results การทำ feedback หรือการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นยังจำเป็นเพื่อการพัฒนา psychomotor skill

คุณอำนวยเปิดประเด็นถึงเรื่องการจัดการโดยเน้นพัฒนา psychomotor skill เพื่อมาประยุกต์ใช้กับการสอนวิชาทักษะพื้นฐานและวิชากระบวนการพยาบาลและการตรวจร่างกาย ซึ่งสามารถจัดการได้โดยใช้จำนวนอาจารย์น้อย และสอนนักศึกษาจำนวนมาก อ.จิรวรรณ มาลา เสนอว่า จากรายงานวิจัย เรื่อง The impact of instituting Process-Oriented Guided-Inquiry Learning (POGIL) ในปี 2017 รายงานว่า มีการจัดการเรียนการสอนในนักศึกษาพยาบาลแบบ Process-Oriented Guided-Inquiry Learning (POGIL) ในวิชาทักษะพื้นฐาน โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คนแต่แต่ละคนจะมีหน้าที่ 4 อย่างได้แก่ Leader, manager, recorder และ reflector โดยจะทำ case studies เกี่ยวกับเรื่อง patient safety, medication administration, fluid and electrolytes, skin integrity, oxygenation, elimination, surgery and hospice care. ซึ่งในภาควิชาฯ สนใจ และคิดว่าจะนำมาประยุกต์ใช้เกี่ยวกับวิชาทักษะพื้นฐานต่อไป

ผู้ร่วมกิจกรรม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นารีรัตน์	จิตรมนตรี
2. รองศาสตราจารย์พัสมณฑิ	คัมทวิพร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิราพรธณ	วิโรจน์รัตน์
4. อาจารย์ที่ปรึกษา	แจ่มกระจ่าง
5. ผู้ช่วยอาจารย์จิรวรรณ	เผื่อแผ่

เอกสารอ้างอิง

วิภาดา คุณาวิกติกุล (2558). การเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ในยุคศตวรรษที่ 21 Teaching and learning in the discipline of nursing in the 21st century. พยาบาลสารปีที่ 42 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน. 153-156.

พูลสุข เจนพานิชย์ วิสุทธิพันธ์ และพรศรี ดิสรเตตวิวัฒน์ (2555). รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารพยาบาล กระบวนสาธารณสุข. 70-80.

Maureen C Roller and Susan Zori. (2017). The impact of instituting Process-Oriented Guided-Inquiry Learning (POGIL) in a fundamental nursing course. Nurse Education Today. 72-76.